

Caritas

Informativni list Caritasa Crne Gore / Godina VIII / Broj 25 / April 2021 / Besplatan primjerak

Caritas

Informativni list Caritasa Crne Gore

Nadbiskupa Dobrečića 3a,
85000 Bar, Crna Gora
Tel/fax: 030 304 168
E-mail: carbar@t-com.me
<https://caritascg.me>

Trg. Sv. Tripuna 336
85330 Kotor, Crna Gora
E-mail: carbikot@t-com.me

Facebook stranice:

Caritas Crne Gore
Caritas Barske nadbiskupije
Open mind - otvori se i promijeni sliku
Prevencija zlostavljanja starih
Socijalna preduzetništva Caritasa
Barske nadbiskupije

Web stranice:

www.caritascg.me
www.mentalnozdravlje.me
www.pravastarih.me
www.caritas-bar.me

Tekstove pripremile:
Sanja Peročević
Nevena Plamenac

Dizajn i grafički prelom:
Maja Vuksanović

Dragi naši čitaoci,

U 25 -om izdanju informativnog lista Caritasa Crne Gore možete pročitati šta je obilježilo period od januara do kraja marta 2021. godine. Ova tri mjeseca bila su ispunjena različitim aktivnostima i dešavanjima, nastavili su se izazovi koji je donio virus, a za njim i vanredna situacija tokom pandemije koja je uticala na sve ljudе a najviše na naše stare.

Nastavite da pratite naš rad i da nam pišete na email adresu carbar@t-com.me ili na fb stranicu Caritasa Crne Gore, a mi ćemo se potruditi da usvojimo sve vaše sugestije.

Sadržaj

„Festival inovacija“ – Caritas Evropa	3
Izbožba „Humanitarna fotografija“	4
Projekat SOCIETIES 2- Program malih grantova	6
Dnevni boravak za starija lica u doba pandemije	7
Završen drugi dio kursa „Podrška održivom ekonomskom razvoju“	5
Imenovan novi direktor Caritasa Barske nadbiskupije	8
Održani „Soft skills“ treninzi	11
Akcija pomoći Caritasa Barske nadbiskupije	13
Predstavljen novi projekat Caritasa Barske nadbiskupije	15

Covid-Innovations
Social & Business Innovations
Empowerment Innovations
International Programmes
Engagement Innovations

„Festival inovacija“ – Caritas Evropa

Dvanaest inovativnih projekata Caritasa bili su prikazani na sceni Festivala Inovacija, koji se po prvi put održavo 15.januara 2021. godine, pod organizacijom Caritasa Evropa.

Svi projekti pokazali su inovativne načine za borbu protiv beskućništva i socijalne ugroženosti, zatim odgovore na Covid pandemiju uz pomoć novih rješenja, a ujedno i sarađuju sa start – up kompanijama u rješavanju problema u međunarodnim programima. Na festivalu su se mogli upoznati i novi pristupi angažovanja volontera sa malo vremena i velikom potrebom za fleksibilnošću, zatim mogao se otkriti inkluzivni omladinski klub sa ambicioznim idejama i saznati kako smanjenje rasipanja hrane zapravo može pomoći žrtvama trgovine ljudima.

Prvi virtuelni Festival Inovacija omogućavao je prekograničnu interakciju i razmijenu ideja i razmišljanja o inovacijama sa kolegama iz različitih organizacija, a bio je otvoren za sve kolege iz Caritasa širom Evrope.

ECOSOL

How a well-established Caritas Social Business was badly hit by the COVID-19 pandemic and turned the crisis into an opportunity by creating new Covid-relevant services and products.

Problem: Covid Crisis caused suspension of 90% contracts.

Target group: Unemployed people at risk of social exclusion and/or disability and/or mental illness.

Solution: Fast adaptation capacity to support the 117 insertion positions.

Innovative aspect: Creating a network that unifies efforts, experience and knowledge. In order to face complex situations with strength and respond effectively to detected needs.

Starting date 11/2018
 Economia Solidaria Empresa d'Inserció – WISE ECOSOL (Spain)
 Anna Gómez Juantia & Rubén Requena Morcillo requeena.solidaria@wise.es

Standardi zaštite

Are you ready to start?

Revidirani standardi upravljanja Caritasa Internationalis sa uvođenjem Standarda zaštite

Uvodni webinar na temu "Revidirani standardi upravljanja CI sa uvođenjem Standarda zaštite" održao se 10. marta 2021. sa početkom u 9:30 časova, a na njemu je učestvovao i predstavnik Caritasa Crne Gore. Ovaj uvodni modul bio je usmjeren na :

- Podizanje svijesti o važnosti zaštite i mehanizmu konfederacije za procjenu usaglašenosti svakog člana sa uslovima zaštite;
- Upoznavanje menadžmenta članova organizacija sa novim alatima menadžmenta CI, pratećim dokumentima i metodologijom za procjene.

Webinar je počeo uvodnim obraćanjem generalnog sekretara Caritasa Europa Marie Nyman, nakon čega su obrađene teme:

- Istorijat menadžmenta standarda Caritasa Internationalis;
  - Zašto zaštita i standardi menadžmenta Caritasa Internationalis? Odluke, promjene i okvir;
  - Standardi menadžmenta zaštite – ključni sadržaji;
  - Kako vršiti procjenu o standardima menadžmenta zaštite – Proces i metode;
  - Predstavljanje propratnih materijala.
- Webinar je završen u 12,00 časova pitanjima učesnika.

MAJA VUKSANOVIC

HUMANITARNA FOTOGRAFIJA

Izložba „Humanitarna fotografija“

U prostorijama Caritasa Barske nadbiskupije, u utorak 19. januara, održana je izložba Humanitarnih fotografija. Izložbu je otvorila renomirana mlada umjetnica iz Bara, Maja Vuksanović, koja je ujedno i član Caritasovog tima. Povod ove izložbe je bio sve veći rast stope siromaštva, usled pogodenosti pandemijom COVID 19, a sve izložene fotografije zabilježene su kroz aktivnosti i rad Caritasa.

„Kroz rad u humanitarnoj organizaciji Caritas Crne Gore susrela sam se sa različitim ljudima, a samim tim i njihovim načinom života, univerzalnom i neposrednom suštinom ljudskosti, koja je većinom zanemarena. Nemoćni, siromašni i potčinjeni prolaze kroz razne vidove dehumanizacije, diskriminacije, nasilja, isključenosti i netrpeljivosti“, kazala je Maja i dalje navela da Caritas svojom vizijom nastoji da osnaži ljudе do punoće njihove humanosti, a da su humanitarci posvećeni ublažavanju ljudskih patnji i pomaganju ljudima u nevolji.

Maja je poseban naglasak stavila na ljudsko dostojanstvo, pa kako je rekla samim tim nikada ne fotografiše dramatične prikaze ili bilo koje negativne forme i scene, već se koncentriše na ljudsko dostojanstvo u svemu, gdje joj je najznačajniji kontakt sa autentičnim licem mesta.

Cilj ove mlade i prije svega humane umjetnice je da svakom fotografijom prikaže apsolutnu realnost današnjice, koja je po njenom viđenju često iskrivljena. Maja za kraj poručuje da zajedničkim humanitarnim radom, možemo da mijenjamo svijet, ali prije toga moramo imati duboku vjeru u bolje.

Naglascimo da Maja iza sebe ima niz izložbi na kojima je učestvovala, među kojima se najviše istakla po izložbama u Podgorici i u Gracu.

Otvaranje je održano u ugodnoj atmosferi, uz poštovanje epidemioloških preporuka.

Katalog izloženih fotografija se može još uvijek preuzeti sa sajta Caritasa Crne Gore: www.caritascg.me

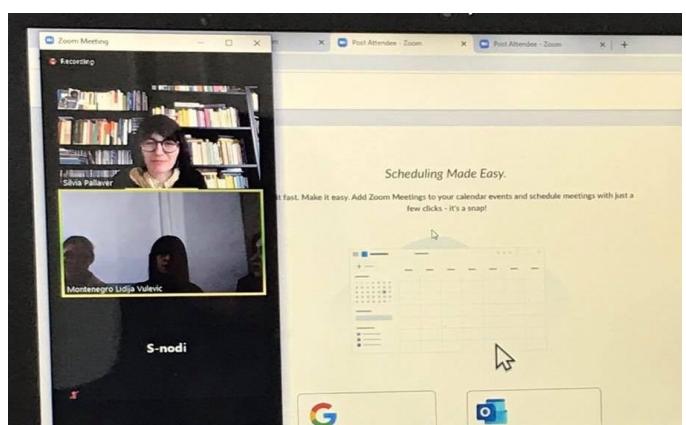
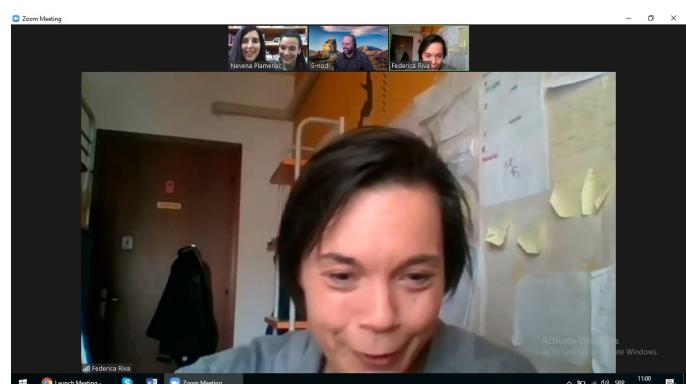
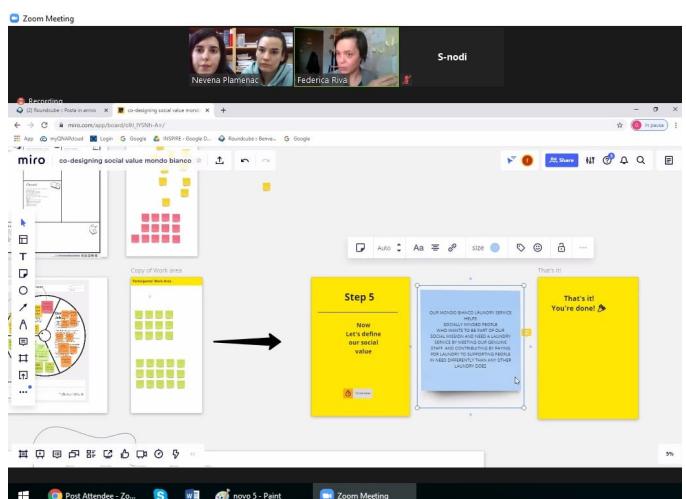
Završen drugi dio kursa „Podrška održivom ekonomskom razvoju“

Drugi dio kursa „Podrška održivom ekonomskom razvoju“ održan je u februaru u vidu mentorskih sesija u trajanju od 3 h. Na mentorskim sesijama su učestvovali predstavnici socijalnih preduzeća Caritasa Barske nadbiskupije, vešeraj „Mondo Bianco“ i kopirnica „Script“. Trosatne mentorske sesije podijeljene su i održane u dva ciklusa u trajanju od po 1h i 30 minuta.

Vešeraj „Mondo Bianco“ - Mentorske sesije za vešeraj „Mondo Bianco“ održane su 17. i 24. februara na temu „Kodizajniranje društvene vrijednosti“. Vodič obije sesije je bila Federica Riva. Ključne teme prve mentorske sesije su bile sticanje novih znanja, novih načina komunikacije i novih ideja marketing strategija, a na drugoj sesiji predstavci vešeraja su imali priliku da kroz praksu unaprijede postojeći model marketing strategije.

Kopirnica „Script“ – Mentorske sesije za socijalno preduzeće kopirnicu „Script“ su odražane 19. i 26. februara. Uz pomoć predavača Sillvie Pallaver predstavnici kopirnice su imali priliku na obije mentorske sesije da steknu vještine i nova znanja na temu „Digitalizacija i digitalni marketing“, a novim idejama se nastojao unaprijediti rad kopirnice „Script“.

Komunikacija za oba socijalna preduzeća se obavljala online, putem Zoom platforme. Mnetorske sesije su predstavljale drugi dio kursa „Podrška održivom ekonomskom razvoju“, koji je razvijen u okviru projekta „Employ yourself“ i projekta „ELBA“, a osmišljen je tako da pruži podršku socijalnim preduzećima u jugoistočnoj Evropi u kontekstu krize uzrokovane virusom COVID19.

Projekat SOCIETIES 2 Program malih grantova

Obuka za dobitnike malih grantova u okviru projekta SOCIETIES 2 održana je u petak 29. januara, u Caritasovom centru u Baru. Prvoj, od planiranih pet obuka prisustvovali su predstavnici finansiranih projekata.

Direktor Caritasa Crne Gore Marko Đelović poželio je prisutnima dobrodošlicu i tom prilikom rekao: "Obuka je vezana za prezentaciju projekata, pojašnjenje mehanizama izvještavanja i komunikacije projekata, kao i za sve neophodne procedure koje su obavezne, a planirana je za period prije početka realizacije finansiranih projekata."

Terenske posjete finansiranim projektima će se obavljati redovno i to od strane partnera projekta SOCIETIES 2 Caritasa Crne Gore i Udruženja paraplegičara Bar, kao i do strane kolega iz regionala, koji su uključeni u ovaj projekat.

Predstavnik jednog od devet finansiranih projekata, Slobodan Vuković ispred projekta "Zdravlje hoće cijedeno voće" ovom prilikom je saopštio: "S obzirom da znamo da je Bar bogat prirodnim voćem i da se u Baru niko, još od prestanka sa radom fabrike Primorka, nije bavio preradom voća, došao sam na ideju da napišem projekt koji je inovativan za Bar. Planiramo da kupimo mašine za preradu, koje možemo koristiti na dva načina. Prvi način je da se okrenemo ka stanovništvu Bara, kako bi oni donosili svoje proizvode, a mi bismo ih prerađivali, a drugi način je da, s obzirom da nam je crkva Svetog Nikole u Starom Baru ustupila besplatno na korišćenje svoje zemljište na duži vremenski period, gdje imamo preko 700 kvadrata plastenika u kojima proizvodimo povrće, možemo praviti zdrave sokove od povrća".

Slobodan je dalje istakao da problem organizacija koje rade sa osobama sa invaliditetom je taj što novčana sredstava često dođu u ruke pogrešnih organizacija. "Što se tiče oblasti koja se odnosi na osobe sa invaliditetom, nažalost problem je što taj novac, koji se raspoređuje pregledaju

tako zvani nezavisni pregladači i onda ta sredstva dobiju najčešće organizacije, koje osim što su naknado ubacili u svoje statute, obično skoro pa i da nisu imale dodira sa osobama sa invaliditetom, a organizacije koje godinama postoje i koje su prepoznate u invalidskom pokretu ostaju bez tih sredstava. Tako su recimo prošla i roditeljska udruženja, koja jedva preživljavaju. Nadam se da će se to popraviti, jer mi kao predstavnici invalidskog pokreta pripremamo održene inicijative Vladi kako bi se neke stvari vezane za raspodjelu sredstava promijenile."

Uvodni trening za finansiranje projekte u okviru Programa malih grantova, održan je početkom februara, takođe u prostorijama Caritasa u Baru. Ovo je bio drugi trening po redu, na kojem su učestvovali predstavnici pet finansiranih projekata i to: Marija Boljević i Vesna Pupović ispred projekta „Socijalna uključenost lica sa invaliditetom i njihovo zapošljavanje“, Irena Rašović „Omogućiti socijalnu inkluziju OSI u Kotoru“, Vezira Čosović „Socijalni servisi za djecu i mlađe sa smetnjama u razvoju“, Rasema Hekalo „Prevencija socijalne isključenosti u uslovima COVID pandemije“ i Žana Đačić ispred projekta „Psihološko i informativno osnaživanje osoba oštećenog vida“.

Zbog epidemiološke situacije predstavnici devet projekata su bili podijeljeni u dvije grupe i shodno tome su održana dva uvodna treninga. Ovim treningom završena je aktivnost uvodnih obuka, a svim učesnicima je na kraju treninga dodijeljen sertifikat za učešće na obuci za dobitnike grantova.

Realizacija svih devet finansiranih projekata počela je 1. februara i trajeće od 9 do 12 mjeseci u zavisnosti od pojedinačnog plana svakog projekta.

Podsjetićemo vas da je Programom malih grantova finansijski podržano devet projekata, a razvijen je u okviru projekta SOCIETIES 2 – Podrška organizacijama civilnog društva jačanjem njihovih vještina, inkluziji osoba sa invaliditetom i EU standardima u zemljama u jugoistočnoj Evropi. Partneri projekta SOCIETIES 2, kojeg finansira Evropska unija, u Crnoj Gori su Caritas Crne Gore i Udruženje paraplegičara Bar.

OBUKA ZA DOBITNIKE GRANTOVA

Udrženje
paraplegičara
Bar

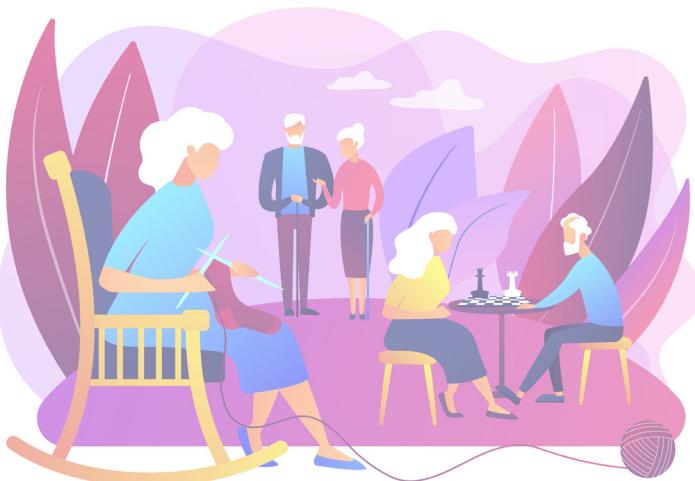

Dnevni boravak za starije u doba pandemije COVID19

Projekat "Dnevni boravak za starija lica u opštini Bar" je projekat Caritasa Barske nadbiskupije kojim se razvija nova usluga na raspolaganju starijim osobama u opštini Bar sa ciljem unaprijeđenja kvaliteta njihovog života. Opšti cilj projekta je unaprijeđenje sistema socijalne zaštite za starije osobe u opštini Bar, dok su posebni ciljevi da se osnuje i razvije Dnevni centar, kao socijalna služba za starije osobe u zajednici, kao i da se ispune potrebni uslovi za licenciranje usluge Dnevnog centra za starije osobe na području opštine Bar. Usluge koje su na raspolaganju korisnicima projekta su: druženje u prijatnom ambijentu, topli obrok, briga profesionalnog osoblja, kao i transport za korisnike iz udaljenih dijelova opštine.

Ovim projektom je u opštini Bar obuhvaćeno 30 korisnika, kojima se svakodnevno topli obroci distribuiraju u domove. Zbog situacije sa pandemijom virusa COVID19 aktivnosti su prilagođene, kako bi se korisnici zaštitili od moguće zaraze. Druženja u Dnevnom centru su obustavljena, a sve ostale aktivosti se obavljaju u skladu sa preporukama Svjetske zdravstvene organizacije.

Projekat je podržan kroz poziv za dodjelu bespovratnih sredstava "Podrška pružanju usluga socijalne i dječje zaštite" za koji je glavna koordinirajuća i korisnička institucija Ministarstvo rada i socijalnog staranja, dok je Ugovorno tijelo Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći u Ministarstvu finansija. Partner na projektu je opština Bar, a finansijska sredstva su obezbijeđena iz fondova EU.

Imenovan novi direktor Caritasa Barske nadbiskupije

U sjedištu Caritasa Barske nadbiskupije, u srijedu 3. marta, održana je svečanost povodom primopredaje dužnosti direktora Caritasa Barske nadbiskupije.

Svečanosti su prusustvovali direktor Caritasa Crne Gore Marko Đelović, nadbiskup barski monsinjor Rok Đonlešaj, dosadašnji direktor Caritasa Barske nadbiskupije Pater Pashko Gojcaj i novimenovani direktor Caritasa Barske nadbiskupije Don Gabrijel Grabanica.

Dosadašnji direktor Caritasa Barske nadbiskupije Pater Pashko Gojcaj predao je dužnost novoimenovanom direktoru Don Gabrijelu Grabanica.

Ovom prilikom Pater Pashku Gojcaju se zahvaljujemo na izuzetnom i predanom minulom radu, kao i na unaprijeđenju rada Caritasa Barske nadbiskupije, a Don Gabrijelu Grabanici želimo puno uspjeha u budućem radu.

PODIJELA PPAKETA POMOĆI NA VIŠE LOKACIJA

Caritas Barske nadbiskupije godinama unazad redovno vrši podijelu paketa pomoći za socijalno ugrožene porodice na teritoriji Crne Gore. Distribucija humanitarne pomoći Caritasa Barske nadbiskupije je i dalje nastavljena i dodatno osnažena kako bi se pomoglo što većem broju ljudi usled loše ekonomske situacije izazvane virusom COVID19. U perodu februara i marta paketi pomoći su podijeljeni na više lokacija.

Pomoć u vidu paketa hrane i higijene je podijeljena stanovnicima Bara, gdje je određen broj paketa doniran Organizaciji slijepih za Bar i Ulcinj odakle je pomoć takođe dodijeljena materijalno ugroženim korisnicima.

Paketi pomoći, koji su donirani od strane D.O.O Solaris, su uručeni ugroženim porodicama opština Ulcinj i Tuzi, kao i ulcinjskim prigradskim naseljima Šipčanik i Hoti. Loša ekonomska situacija uzrokovana virusom COVID19 dodatno je ugrozila opstanak najugroženijih u našem društvu te je Caritas nastavio da brine o onima kojima je to najpotrebniye.

Caritas Barske nadbiskupije godinama unazad nastoji da doprinese društvu jednakih šansi za sve i društvu u kojem će vladati solidarnost i istinske vrijednosti, dok u skladu sa svojom misijom Caritasa Barske nadbiskupije je unaprijeđenje kvaliteta života u različitim oblastima.

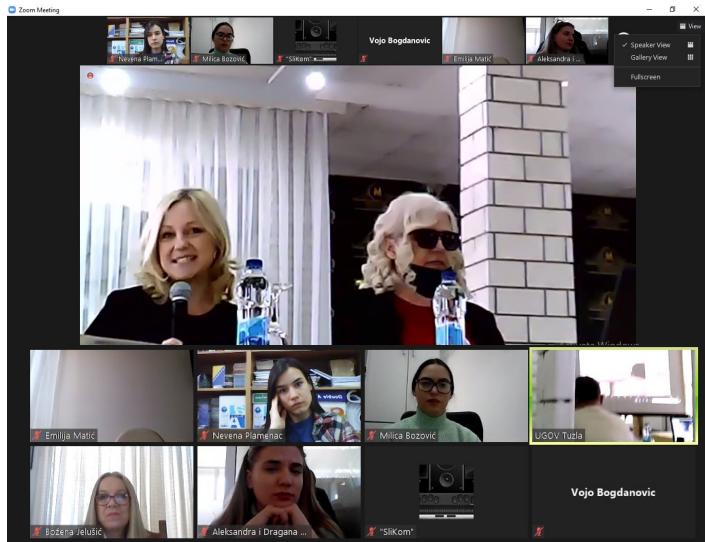
Konferencija „Slobodna žena gradi svijet, ne možeš je zaustaviti“

Predstavnici Caritasa Crne Gore 3. marta su učestvovali na regionalnoj konferenciji o položaju žena oštećenog vida pod nazivom „Slobodna žena gradi svijet, ne možeš je zaustaviti“. Konferencija je održana online putem zoom platforme u trajanju od 10:30h do 15:45h.

Na regionalnoj konferenciji su predstavljeni rezultati projekta „Osnaživanje slijepih žena za borbu protiv diskriminacije, nasilja i rodne neravноправности“ u pravcu poboljšanja društvenog položaja žena sa oštećenjem vida. Žene, a posebno žene sa oštećenim vidom su i dalje u veoma teškom položaju, izložene još većoj diskriminaciji i nasilju. Stoga je cilj projekta da se odnos društva prema osobama sa oštećenjem vida svaki dan popravlja, pa da neke buduće generacije uživaju u plodovima trenutne borbe. Na konferenciji je potpisani sporazum o partnerskoj saradnji između Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije.

Na konferenciji su pored predstavljanja rezultata, odardene i dvije radionice, a nakon predstavljanja tih rezultata i nakon zajedničke diskusije završena je i evaluacija konferencije.

Projekat sprovodi Udruženje građana oštećenog vida Tuzla u partnerstvu sa Gradskom Organizacijom slijepih Beograd i Savezom slijepih Crne Gore u okviru Zajedničkog regionalnog programa „Dijalog za budućnost: unaprijeđenje dijaloga i društvene kohezije u, i između, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Republike Srbije“, koji sprovode UNDP, UNICEF i UNESCO, a finansira ga Fond UN-a za izgradnju mira (UN PBF).

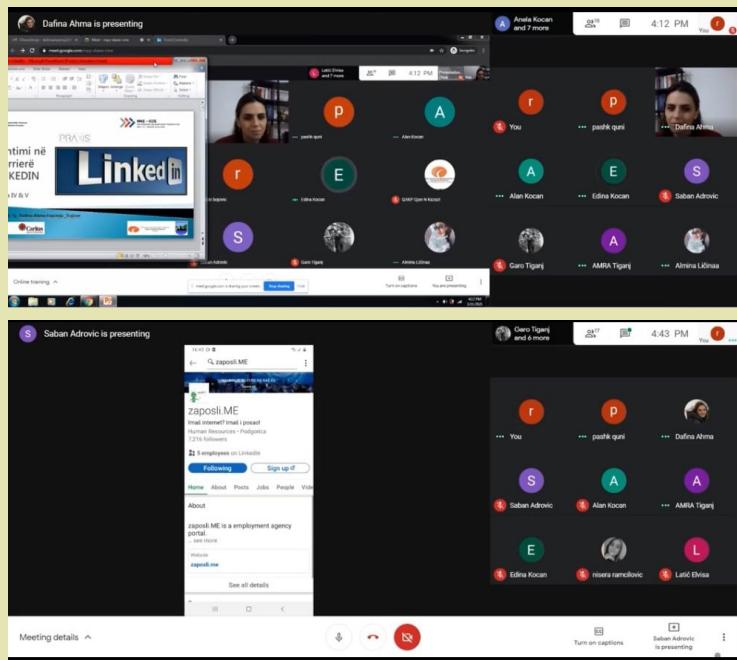
Održani „Soft skills“ treninzi

Prekogranični projekt PRAXIS 12. marta 20201. godine je sproveo aktivnost koja se odnosi na organizovanje sertifikovanih obuka za skup vještina. Planirano je pet setova treninga gdje će jedan trening trajati 5 dana.

Prvi dio „Soft skills“ treninga, namijenjen kandidatima iz opština Gusinje i Petnjica, koji se realizuje u okviru prekograničnog projekta PRAXIS, završen je 12. marta. Sertifikovani trening je bio namjenjen nezaposlenoj omladini, kako bi stekli vještine, koje su povezane sa “tehnikama traženja novog posla“ uz pomoć virtuelnih platformi. Cilj serije planiranih treninga je steći vještine kako započeti potragu za poslom i kako uspješno odgovoriti na pitanja kada ste na intervjuu za posao. Drugi dio treninga petodnevног treninga je završen 19. marta.

Od 70 prijavljenih kandidata na poziv za obuku, u prvoj grupi je prošlo 50 kandidata. Obuke su bile organizovane na dva jezika, na crnogorskom i u albanskom jeziku. Cilj obuka za učesnike: Kako da započnete potragu za poslom, kako da uspješno odgovorite na pitanja kad ste na intervjuu za posao, i samim tim se zaposlite. Oba dijela „Soft skills“ treninga su održana održavaju online putem Zoom platformi.

PRAXIS je projekt prekogranične saradnje, koji finansira EU i kojim upravlja Ministarstvo finansija Crne Gore i Ministarstvo lokalne samouprave na Kosovu. Realizuje kroz akcioni program prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2014 – 2020 u trajanju od dvije godine. Podsećamo da je glavni nosilac projekta Caritas Kosovo, a sprovodi se sa tri partnera: Caritas Crne Gore, „Qakp Gjon Nikolle Kazazi“ i Opština Berane.

Posudionica medicinske opreme

Caritas Barske nadbiskupije dugi niz godina pomaže porodicama sa članom koji je teškog fizičkog zdravlja, posuđivanjem medicinske opreme. Među medicinskom opremom koja se posuđuje nalaze se: bolnički krevet, dekubit dušek, pelene za odrasle, kolica, hodalica... Svi koji su u potrebi za nekom od navedene medicinske opreme, kako bi lakše brinuli o bolesnom članu porodice, dovoljno je da dođu u Caritas sa nekom medicinskom dokumentacijom i ličnom kartom. Brojne porodice svjedoče kako im je ovakav vid pomoći uveliko olakšao tešku situaciju i dugotrajne bolesti koje su pogodile članove njihove porodice.

Ovog puta prilikom vraćanja medicinske opreme, 18. marta, u ovom slučaju bolničkog kreveta, korisnica je izrazila želju da da komentar, koji ovom prilikom prenosimo u cijelosti.

„Od Caritasa sam posudila bolnički krevet i bila sam prezadovoljna. Mnogo mi je pomogao i olakšao rad oko člana porodice koji je bio teškog fizičkog zdravlja. Isti krevet je u mnogome pomogao i tokom rada sa fizioterapeutom, a meni lično je olakšan život u poslednjih godinu dana“, izjavila je Ana Kljajević i dodala da je veoma zahvalna na svemu i da se nada da će i ostale organizacije slijediti primjer Caritasa Barske nadbiskupije.

Sastanak sa predstvincima NVO koje se bave pravima osoba sa invaliditetom

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja je u srijedu 24. marta održalo sastanak sa predstvincima NVO sektora koji se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom.

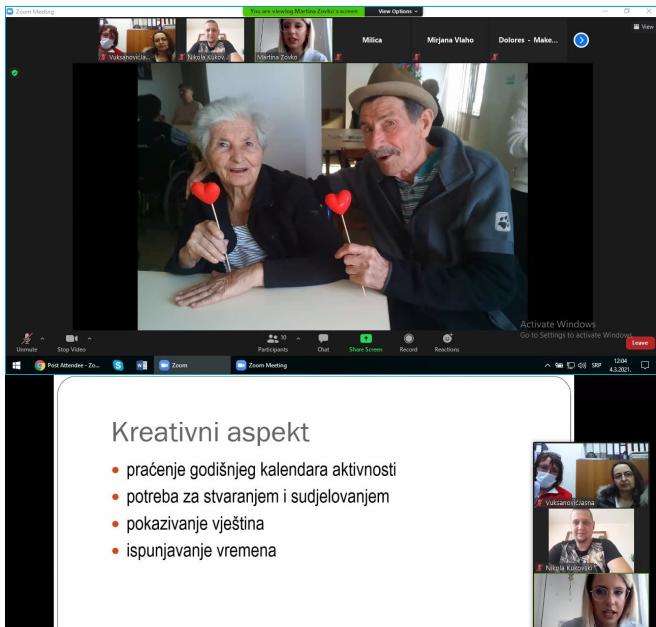
„Cilj spajanja Ministarstva finansija i dijela resora Ministarstva rada i socijalnog staranja, koji se odnosi na socijalno staranje, bio je da socijalno staranje direktno uvežemo sa javnim finansijama. To je bila naša poruka da smo ovdje da rješavamo probleme i unapređujemo položaj marginalizovanih i ugroženih građana. Osobe sa invaliditetom su posebno osjetljiva kategorija čiji položaj u društvu se mora poboljšati i mora se osigurati veće poštovanje njihovih prava“ rekao je ministar finansija i socijalnog staranja Milojko Spajić.

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Vlada Crne Gore zalažu se za unapređenje položaja osoba sa invaliditetom, kao i za reformu sistema koji će, u krajnjem, osigurati da svi građani ovog društva imaju iste mogućnosti u svim životnim sferama.

Predstavnici NVO sektora su bili saglasni oo toga da je njihovo jedino očekivanje adekvatan pristup prema osobama sa invaliditetom, jer jedino takav pristup će imati dugoročan efekat.

Na sastanku su identifikovani neki od problema sa kojima se u Crnoj Gori suočavaju osobe sa invaliditetom. Organizacije koje se bave zaštitom i unapređenjem prava OSI do sada su bile nedovoljno uključene u proces donošenja politika i odluka u ovoj oblasti.

Predstavnici Ministarstva finansija i socijalnog staranja naglasili su da će sastanci ove vrste biti redovna praksa, kako bi udruženja koja se bave zaštitom prava OSI bila od samog početka uključena u proces donošenja odluka. Najavljen je da će biti sprovedena struga kontrola raspodjele budžetskih sredstava nevladinim organizacijama i udruženjima koja se bave ovim pitanjem.

Tromjesečne obuke Caritasa Linz

Predstavnici Caritasa Barske nadbiskupije i Caritasa Crne Gore iz Berana postali su dio tromjesečne obuke pod organizacijom Caritas Linz, koje se sprovodi za potrebe kolega iz Makedonije. Do sada su održane tri obuke i to: 18. februara i 4. marta, na kojoj su učestovali predstavnici Caritasa Barske nadbiskupije i 26. marta na kojoj su učestvovali predstavnici Caritasa Crne Gore iz Berana.

„Radionica Emanuel – odrasle osobe sa invaliditetom“ je bila uvodna obuka, održana 18. februara, na kojoj su kolege iz Mostara predstavile na koji način funkcioniše Radionica Emanuel, koja postoji od 2006. godine. Predavanje je započela Mirjana Vlaho iz Mostara, nakon čega je sa predstavljanjem praktičnih iskustava nastavila Sigried Spindlbeck iz Caritasa Linz. Obuka je nastavljena uz predavanje glavnog trenera Dijane Zelenika iz Caritasa Sjeverne Makedonije.

Trinaest učesnika, odnosno predstavnika Caritasa iz zemalja iz okruženja, je ovim putem upoznato sa načinom rada sa osobama sa invaliditetom, a učesnici su ujedno imali priliku da unaprijeđe svoje znanje na tu temu, kako bi nova iskustva primjenili u organizacijama u kojima rade.

„Strukturisanje dnevnih aktivnosti osobama treće životne dobi“ je bila druga po redu, održana 4. marta, u trajanju od 2 h.

Učesnike je pozdravila Mirjana Vlaho iz Mostara, nakon čega je obuku nastavila Martina Zvonko, psihološkinja iz Caritasa Mostar. Unaprijeđenje života osoba treće životne dobi, zatim predstavljanje iskustava iz Doma starih Betanija neke su od tema o kojima se govorilo na današnjoj obuci.

Ovo je druga obuka po redu na kojoj je trinaest učesnika imalo priliku da se upozna sa aktivnostima i načinom rada u svrhu poboljšanja života osobama treće dobi u Domu starih Betanija.

„Ples kao terapija“ je bila jednosatna obuka na kojoj su učestvovali prestavici Caritasa Crne Gore iz Berana, a održana je 26. marta.

Obuka je okupila sedam učesnika, koji su ovo prilikom diskutovali na teme vezane za uticaj plesa na osobe sa invaliditetom n a starije ljudi, koje sve benefite ples ima za navede grupe ljudi n a koji način ples utiče na cijelokupno psiho – fizičko zdravlje. Trener današnje obuke je bio Ivo Selner pedagog iz Austrije, koji je učesnicima dodatno pojasnio temu.

Sve obuke su održane online putem Zoom platforme, a nastaviće se u aprilu.

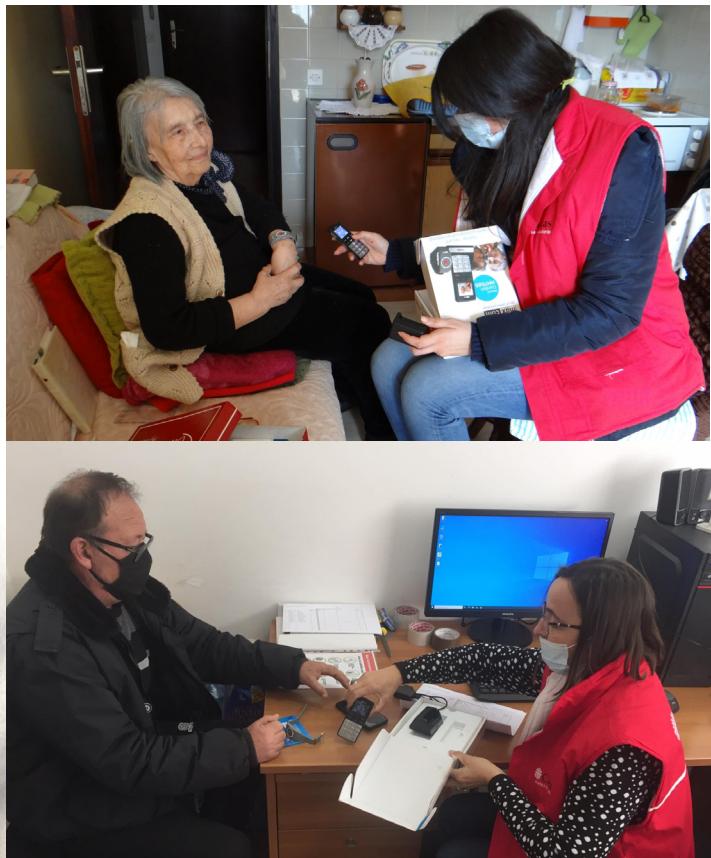

Akcija pomoći Caritasa Barske nadbiskupije

Pružanje podrške na daljinu za naše najstarije sugrađane je pospešeno dodjelom asistivnih tehnologija, koje omogućavaju unaprijeđenje usluga i servisa koje stari imaju na raspolaganju.

Tako je, u okviru projekta „**Pomoć u kući za starije**“ **Caritas Barske nadbiskupije**, u saradnji sa patronažnom ekipom, 19. februara, realizovao akciju pružanja pomoći stariim ljudima. Pomoć je pružena korisnicima projekta na teritoriji opštine Bar. Ovom akcijom, Caritas Barske nadbiskupije donirao je SOS telefon sa narukvicom starijoj korsnici projekta, koja živi sama, kako bi u slučaju bilo kakve tegobe, jednim pritiskom na sos dugme poslala signal za pomoć.

Servis podrške, SOS telefon, je zamišljen tako da pruži mogućnost osobama treće životne dobi da na najlakši i najbrži mogući način stupe u kontakt sa onima koji im mogu pomoći kada se nađu u bilo kakvoj situaciji rizičnoj za njihovo zdravlje i blagostanje. Fitnes narukvice, odnosno mjerači dnevnih aktivnosti će korisnicima obezbeđivati informacije o broju koraka koje pređu tokom dana, pređenim kilometrima, utrošenim kalorijama kao i informacije o njihovom snu, odnosno o broju sati koje provedu spavajući mirnim

snom, koliko nemirnim i koliko budu budni tokom noći.

U periodu pandemije izazvane virusom COVID19, stariji ljudi su najugroženija grupa, stoga je pomoći prvenstveno njima ukazana. Caritas Barske nadbiskupije je od početka krize izazvane virusom COVID19 osnažio i unaprijedio svoje aktivnosti. Podijeljen je veliki broj paketa pomoći, vršena je edukacija starih ljudi, a uprkos kriznoj situaciji i mnogobrojnim aktivnostima, podijelila toplih obroka se takođe odvijala svakodnevno. Našim korsnicima ovakav vid pomoći u mnogome znači, jer kako kažu ne samo da se osjećaju sigurno, već je Caritas zaslužan i za njihovo raspoloženje, koje je svakim danom sve bolje.

Projekat “Pomoć u kući za starije osobe” podržan je kroz poziv za dodjelu bespovratnih sredstava “Podrška pružanja usluga socijalne i dječje zaštite”, koji je dio Programa EU i CG za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu i koji se kofinansira od strane Evropske unije i Vlade Crne Gore.

Projekat „Moj advokat“ priča Valentine Pajović

„Ja se mučim od kad sam se rodila“ je rečenica sa kojom Valentina Pajović započinje razgovor sa nama. U staroj trošnoj kući na Koniku, koja prokišnjava i kojoj se ne zna ko je vlasnik, svakodnevno strahuje za svoju djecu, njihovo zdravlje i opstanak.

Valentina je žena i majka, kojoj život kreće da se komplikuje već u ranoj mladosti kada je roditelji na silu udaju za 25 godina starijeg čovjeka. Kako kaže muža poštije, iako ima problema sa alkoholom, a na pitanje da li je ikada bila žrtva nasilja Valentina kaže „ nisam, jer čutim i trpim, inače da progovorim bila bih“. Kao majka tri dječaka, od kojih su dva veoma lošeg zdravstvenog stanja, strahuje za njihovu budućnost. Ona odlučuje da ode u Njemačku kako bi zaradila novac, koji bi slala djeci, međutim i tu se stvari komplikuju, pa se sama prijavljuje kako bi je deportovali za Crnu Goru. U međuvremenu djeci se još više pogoršalo zdravlje i odustali su od školovanja. Nakon boravka u pritvoru u Njemačkoj u periodu od šest nedelja, ona pokušava da iskoristi priliku kako bi zaradila novac za djecu, čisteći prostorije pritvora, dok je čekala svoje vrijeme za deportaciju.

Nakon dolaska u Podgoricu dočekalo je veoma teško stanje djece kako u školovanju i u zdravlju, tako i u ponašanju. Najstariji sin od 20 godina ima problem sa srcem, odnosno zaliscima na srcu, dok srednji sin od 18 godina ima težak oblik astme. Naime kako kaže muž nije previše brinuo o djeci te se plašila da ne skrenu sa „pravog puta“. Njena tri sina svakodnevno se žale na loš život i nemaštinu u kojoj žive, a nisu rijetki i vrebalni okršaji sa ocem. „ Mnogo mi je teško zbog djece. Iz Njemačke sam se vratila samo zbog njih i zbog straha da im se ništa ne desi. I ja sam lošeg zdravstvenog stanja, jer stalno trpim sve i čutim zbog mira u porodici. Mnogo puta sam zbog tereta koji osjećam bila na ispovijed i na razgovor sa duhovnim licem. Nakon svega sam shvatila da je moja želja da odem sa djecom u Njemačku, jer za nas ovdje nema svijetle budućnosti“ zaključuje nemoćna Valentina.

Caritas Crne Gore je u saradnji sa Pravnim centrom iz Podgorice obišao Valentinu Pajović i njenu porodicu, kako bi im pružili pomoć u vidu paketa hrane i higijene, kao i u vidu garderobe i čebadi. Pravni centar će Valentini pružiti pomoć za sva pravna pitanja besplatno.

Posjeta Valentini i njenoj porodici je aktivnost projekta „Moj advokat - besplatna i profesionalna pravna pomoć u pristupu pravima za migrante“, koji podržava Evropska unija u sklopu programa European Instrument for democracy and human rights (EIDHR) Country based support scheme (CBSS) for Montenegro 2018, a kofinansira ga Ministarstvo javne uprave.

Projekat „Naša ID kartica“

Mali projekat „Naša ID kartica“ je finansijski podržan od strane Caritasa Crne Gore i Caritasa Italiana u okviru regionalnog projekta ELBA. Finansijska sredstva su namijenjena organizacijama, koje su pogodene virusom COVID19. „Naša ID kartica“ je mikro projekat u vrijednosti od 5 000 eur, koji će trajati četiri mjeseca. Kroz podržani projekat planira se nabavka opreme za unaprijeđenje rada digitalne štamparije, u okviru čega je 25. marta digitalnoj štampariji obezbijeden novi štampač.

Prilikom gostovanja u jednoj televizijskoj emisiji, predsjednica NVO „Nova šansa u Novom“ je izjavila da je štamparija ID kartica godinama uspješno radila, ali zbog krize koja je nastala pojmom virusa COVID19 bila je pred gašenjem. Zahvaljujući finansijskoj podršci projekta „Naša ID kartica“, koju je obezbijedio Caritas Crne Gore preko Caritasa Italije, štamparija će i dalje opstati.

Kako su naveli iz štamparije njihov štampač već duže vrijeme ne radi, pa im je samim tim ovaj dugo očekivani štampač u velikoj mjeri olakšao posao, jer kako su rekli oni sami nisu imali finansija za novi. Dalje su naveli da će im novi štampač pomoći da vrati stare korisnike usluga koje su, kako navode izgubili zahvaljujući sporom i lošem kvalitetu štampe.

Štampač je nabavljen kod dugogodišnjih saradnika Digitalne štamparije „Naša ID kartica“, D PHoto Trade Tivat.

Projekat ELBA je regionalni projekat za razvoj socijalne ekonomije u jugoističnoj Evropi, koji se sprovodi zajedničkom saradnjom osam zemalja: Crna Gora, Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Grčka, Sjeverna Makedonija, Kosovo i Srbija.

Predstavljen novi projekat Caritasa Barske nadbiskupije

Info sesija, na kojoj je predstavljen novi projekat Caritasa Barske nadbiskupije A.C.C.E.N.T - Pristupačnost, građanska savijest, zapošljavanje osoba sa invaliditetom, kao novi trend, održana je 31. marta, u Caritasovom centru u Baru. Ovo je prva aktivnost novog projekta A.C.C.E.N.T, koja je okupila predstavnike lokalnih samouprava, opština, javnih i privatnih institucija, medija, OSI i njihovih porodica.

“Na današnjoj info sesiji smo lokalnim organizacijama i institucijama u Baru predstavili Projekat ACCENT koji će se realizovati kroz nekoliko pravaca. Projektom su planirana istraživanja o obrazovnim potrebama, kao i o mogućnostima zapošljavanja osoba sa invaliditetom; zatim imamo skup aktivnosti koje će doprinijeti unapređenju znanja i kompetencija OSI što će se realizovati kroz razvoj 9 kurikuluma i realizaciju obuke za 120 osoba sa invaliditetom; 20 osoba sa invaliditetom će imati priliku da radi na konretnom radon mjestu kod poslodavaca; organizovaće se 2 sajma za zapošljavanje OSI, podržće se 4 inicijative

za samozapošljavanje osoba sa invaliditetom. Generalno će se kroz projekat raditi na unapređenju ambijenta za radnu i socijalnu integraciju OSI i kreiranje održivih, realnih radnih mesta za ovu ciljnu grupu”, izjavio je ovom prilikom koordinator projekta i koordinator aktivnosti Caritasa Barske nadbiskupije Marko Đelović.

Fokus info sesije je stavljen na predstavljanje projekta i njegove glavne elemente, sa ciljem informisanja i motivisanja zainteresovanih strana da aktivno učestvuju u projektu., a nakon toga održana je zajednička diskusija o mjerama za olakšanje procesa zaposlenja OSI, kao i o prijedlogu njihovih novih zanimanja. U diskusiji su pored partnera i predstavnika OSI učestvovali i predstavnici opštine, zatim direktor Caritasa Crne Gore Don Gabrijel Grabanica i direktor Centra za socijalni rad Slobodan Đonović.

Nosioc projekta je Caritas Barske nadbiskupije, a partneri na projektu su Caritas Albanija, Progetto Speranza i Udruženje paraplegičara Bar.

Projekat A.C.C.E.N.T se realizuje kroz IPA Program prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija 2014 – 2020, a finansira ga Evropska unija. U Crnoj Gori aktivnosti projekta će se težišno sprovoditi u opštinama Bar i Ulcinj, dok će se aktivnosti projekta u Albaniji sprovoditi u opštinama Skadar i Leže.

VAKCINIŠI SE I TI

Širom planete sprovode se masovne akcije vakcinacije stanovništva u pokušaju da se što prije suzbije pandemija COVID19. Informacije i savjeti često umiju da budu zbumujući, međutim ukoliko želimo da se život vrati u normalu, moramo i sami dati doprinos.

Najmanje što možemo uraditi jeste pridržavati se akcije "distanca, ruke maska", a nakon toga vakcinacisati se. Vakcina nije obavezna nigdje - ali se savjetuje za ogromnu većinu ljudi, s izuzetkom malog broja njih koji to ne rade iz medicinskih razloga.

Mnogi su izrazili zabrinutost zbog brzine kojom su nastale vakcine protiv virusa COVID19. Međutim iako je istina da naučnici obično provode godine i godine praveći i testirajući vakcine, globalno interesovanje za rješenje ubrzalo je stvari, zbog čega je SZO saradnjom sa naučnicima, poslovnim kompanijama i zdravstvenim organizacijama, napravila lijek. Ukratko rečeno, vakcinacija milijardu ljudi sprječiće prenošenje virusa COVID19 i samim tim stvoriti kolektivni imunitet. Jednom kad to postignemo, brže ćemo moći da se vratimo normalnom životu.

Ne samo Crna Gora, već i sve zemlje svijeta bore se sa pandemijom i krizom koju je ona izazavla. Stoga su se Caritas Barske nadbiskupije i Caritas Crne Gore pridružili akciji „Vakciniši se i ti“. Prvu dozu AstraZeneca vakcine, članovi oba Caritasova tima primili su 3. aprila 2021. godine u barskom Domu zdravlja.

Joint EU- MNE Programme for Employment Education and Social Welfare

Projekat
„Pomoć u kući za starije osobe u Petnjici, Gusinju i Danilovgradu“

Projekat „Pomoć u kući za starije osobe u Petnjici, Gusinju i Danilovgradu“ za cilj ima da unapriredi sistem socijalne zaštite i zaštite starijih osoba u Crnoj Gori. Servis kućne njegе u zajednici zasnovan je na zadovoljavanju osnovnih medicinskih i psihosocijalnih potreba starijih osoba. Finansijska sredstva za projektu realizaciju obezbjeđena su iz fondova Evropske Unije, a partneri na projektu su Caritas Crne Gore i Opština Petnjica.

Ciljnu grupu ovog projekta čine starije osobe ograničenih fizičkih i mentalnih sposobnosti koje nisu u mogućnosti da samostalno žive u svojim domovima bez redovne njegе i nadzora, a nedostaje im podrška porodice. Starije osobe na raspolaganju imaju intenzivnu stručnu pomoć i podršku, psihološku podršku, gerontodomaćice po potrebi vrše akcije zagovaranja za njih, ostvaruju kontakt i saradnju sa zdravstvom i drugim organizacijama u zavisnosti od njihovih potreba. Cilj projekta je dakle, poboljšanje kvaliteta života starijih osoba iz gore navedenih područja i istovremeno podsticanje njihove socijalne integracije i pružanje mogućnosti da ostanu u svojim domovima i staraju u svom prirodnom okruženju.

Projektom je obuhvaćeno oko 100 korisnika koje svakodnevno obilaze gerontodomaćice i pružaju im pomoć u vidu sitne medicinske njegе, lične higijene, oblačenja, čišćenja kuće, kupovine, plaćanja računa i slično.

Ono što treba naglasiti kada je realizacija ovog projekta u pitanju jeste da će se kroz predviđene aktivnosti pokrenuti licenciranje servisa za pomoć u kući kako bi se ispunili svi potrebni standardi za što kvalitetnije pružanje pomenutih usluga i kako bi se obezbjedila njegova održivost kroz potencijalno sistemsko finansiranje.